Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi parteibüroo, rektoraadi, ELKNÜ komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 21 Laupäeval, 30. septembril 1961 XIII aastakäik

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 15. sept. k. a. tõi meile rõõmustava teate. 12 instituudi õppejõudu autasustati suurte teenete eest spetsialistide ettevalmistamisel ja teaduse arendamisel NSV Liidu ordenite ning medalitega.

Kõrgeim autasu — LENINI ORDEN —

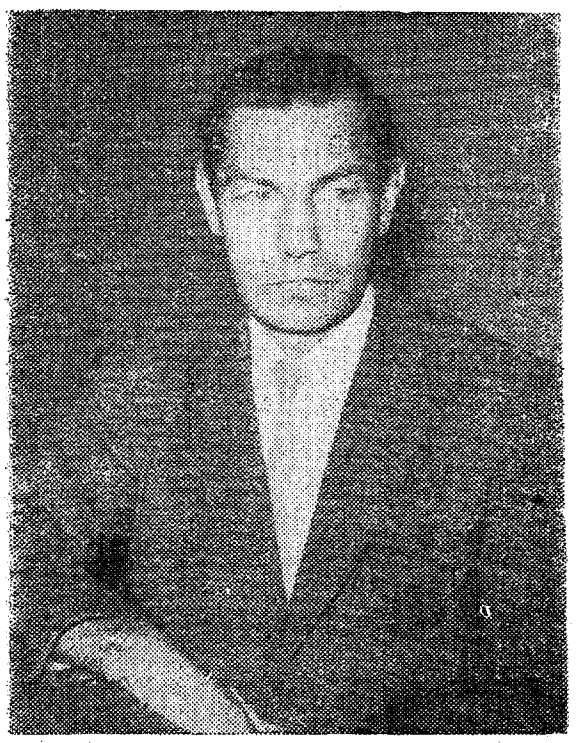

omistati TPI Autotranspordi kateedri juhatajale dotsent

Eugen Soonvaldile

Seltsimees Soonvaldi tunneme kui nõudlikku, suurte praktiliste kogemustega õppejõudu, kellel on tihedad sidemed ENSV rahvamajanduse ettevõtetega. Väsimatu energiaga on ta abistanud masinaehitustehaseid uute konstruktsioonide loomisel ja olemasolevate täiustamisel. Tunneme teda kui freesturba kogumise kompleksse mehhaniseerimise, tükkturba tootmise masinate ja ekskavaatori ETN-171 autorit. Ekskavaatori ETN-171 tootmisesse juurutamine annab rahvamajandusele aastal 2 milj. rbl. kasumit. Sm. Soonvaldi otsesel initsiatiivil ja juhtimisel loodi Tallinna Masinaehitustehases ja Tallinna Ekskavaatoritehases mehaanikateaduskonna IV ja V kursuse üliõpilastest konstruktorite grupid, kellest on võrsunud elujõulised tehaste konstruktsioonibürood.

Peale masinaehitustehaste võime dotsent Soonvaldi pidevalt kohata autotranspordi ettevõtetes, nii remonditehastes kui ka võidusõiduauto «Estonia 3» loomisel. Palju energiat on sm. Soonvald kulutanud autotranspordi eriala väljakujundamisele ja noorte spetsialistide otstarbekaks kasutamiseks ja suunamiseks ENSV autotranspordi arengu huvides.

Soovime autotranspordi kateedri kollektiivi ja sama eriala üliõpilaste poolt dots. Soonvaldile kõrge autasu omistamise puhul palju õnne ja edu. Innustagu kõrge autasu teda uutele töövõitudele.

TÖÖKAASLASED

Täna lõpetas oma töö Eestimaa Kommunistliku Partei XIII kongress

MEIE INSTITUUDI KOLLEKTIIVI LIIKMETE KIRJUTISED, KES VIIBISID KONGRESSIL DELEGAATIDENA VÕI KÜLALISTENA, AVALDAME AJALEHE JÄRGMISES NUMBRIS.

Keelte oskus on relv võitluses rahu ja kultuuri eest

KEELTE ÜLDKULTUURILINE TÄHTSUS

Noored ei ole elunähtuste passiivsed vaatlejad. Neile on omane dünaamiline, loominguline ellusuhtumine.

Seepärast ei rahulda ka instituudi noori ainult passiivne loengute kuulamine, üleskirjutamine ja mehaaniline taastootmine eksamitel. Nad otsivad seoseid teooria ja praktika vahel, õppimise ja selle tegevusala vahel, milleks neid instituudis ette valmistatakse.

Tallinna Polütehnilises Instituudis ongi loodud tihe seos teooria ja tegeliku töö vahel profileerivates põhiainetes.

Ainult keelteõppimisel ei paista esimesel pilgul silma selline seos. Kuid lähemal süvenemisel keele kui suhtlemisvahendi olemusse ja funktsioonidesse jõuab iga üliõpilane lõpuks õigele järeldusele: kui tegelik insener ei suuda väljendada oma mõtteid korralikus keeles, siis on ka tema mõtlemine korraldamata ja laialivalguv.

Täpne arusaamine ja vastastikune mõistmine inimeste vahel saavutatakse korralikult omandatud keele abil.

Keele kaasabil luuakse inimkultuur, teadus, kunst ja tehnika.

Keel võimaldab organiseerida ühist tööd ja ühist võitlust loodusjõududega inimühiskonna arenemise huvides. Keel on üheks eraldusvahendiks inimühiskonna ja loomariigi vahel. Selle tõsiasja tunnustamine kohustab meid lugupidamisega suhtuma keeleoskuse arendamisse ja selle kasutamisse ühiskonna arengu huvides.

Vene keel on sotsialistliku maailma rahvusvaheline keel, sotsialistliku kultuuri varamu ja vahendaja. Seepärast õpivad vene keelt kõik, kes tahavad saada sotsialistliku kultuuri ja maailmavaate kandjateks.

Kaasajal eksisteerib ka veel mittesotsialistlik maailm, kus domineerivad mitmesugused teised keeled.

Levinumate rahvusvaheliste võõrkeelte kõnelemisoskuse omandamise kaudu on meil võimalik pidada teaduslikku, tehnilist ja üldkultuurilist kontakti kogu progressiivse inimkonnaga. Me vajame võõrkeelte oskust rahvusvaheliste kokkutulekute, konverentside, festivalide puhul, välismaiste ekskursioonide ja delegatsioonide vastuvõtmisel, välismaa kultuuritegelaste, teadlaste, kunstnike, sportlaste, turistide jne. vastuvõtmisel.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programmi projekt näeb ette rahvusvaheliste kultuurisidemete pidevat edasiarendamist ja laiendamist sotsialistlike maadega ja kõigi teiste maadega teaduse- ja kultuurisaavutuste vastastikuse vahetamise, rahvaste vastastikuse mõistmise, rahu ja sõpruse kindlustamise huvides.

See asetab ka meie instituudi üliõpilaskonnale kohustuse innukalt õppida vene keelt ja võõrkeeli, et õigustada partei ja valitsuse poolt meie noortele omistatud hoolitsust ja tähelepanu.

KEELTE ÕPPIMISE KONKREETSED ÜLESANDED.

Kuni maailmas pole ühist keelt, tuleb õppida peale emakeele ja vene keele levinumaid võõrkeeli. Võõrkeele õppimise põhjalikku süvendamist kõneoskuse arendamise suunas nõuab partei ja valitsuse määrus nr. 468 — 27. maist 1961. a.

Meie õpime instituudis inglise, prantsuse ja saksa keelt, et omandada ühest küljest seda progressiivset, mida võib meile pakkuda nende keelte kaudu meile avanev kultuur, kunst, teadus ja tehnika.

Teisest küljest meie kasutame neidsamu võõrkeeli selleks, et kanda võitlust sotsialismi ja inimkonna rahuhuvide eest kapitalismi kantsidesse rahvastevahelise suhtlemise kaudu.

Nii me näeme, et maailma praegusel arenemisastmel me vajame peale emakeele ka vene keelt ja võõrkeelt, et edukalt täita endi kui ühiskonna liikmete ülesandeid elupraktikas ja ideoloogilises võitluses.

Järgneb küsimus, kuidas korraldada oma õppetööd, et omandada emakeele kõrval veel vähemalt kaks vajalikku keelt — vene keel ja üks võõrkeel.

Meie senine õppimine seisnes selles, et me keeli üldse süsteemikindlalt ei õppinud.

Ei saa lugeda õppimiseks niisugust toimingut, kui meil on tekst ja sõnastik ja me püüame selle abil asendada võõrkeele sõnad emakeelsetega. See on üks mõistatuste lahendamise manipulatsioone vastava võtme abil, milleks on antud juhul sõnastik.

Tõeline keeleõppimine nõuab suhtumise muutmist töösse ja ajateguri ratsionaalset arvestamist.

Mis puutub töössesuhtumisse, siis endistel aegadel, s. o. fakultatiivse õppimise perioodil koputasid III ja IV kursuse üliõpilased õpetaja uksele alles paar päeva enne eksamisessiooni algust, tuues kaasa keskkooli tekstid ja vabanduse, et eriained ja praktilised tööd ei jätnud aega keele õppimiseks. Seejuures pakuti aumehelikku lubadust õiendada puudujäägid edaspidi, kui õppejõud aga annaks arvestuse ja lubaks nad profileerivate ainete eksamitele.

Kuid kui õpetaja siiski keeldus arvestust andmast, võimaldasid üliõpilaste «elukogemused» neil siiski pääseda eksamitele.

Kui meie niisuguse töössesuhtumise säilitaksime, siis ei tekiks muidugi murrangut keelte õppimisel, mida nõuab partei ja valitsuse maikuu määrus ja selle määruse rakendamise juhised liiduvabariikide ministrite nõukogudelt ning kõrgema ja kesk-erihariduse komiteedelt.

Praegu aga tuleb teha täielik murrang keelte õppimises I ja II kursusel, kus asetatakse esikohale kõnekeele õppimine, kuna III ja IV kursusel tuleb parandada suhtumist iseseisvasse töösse ja selle tulemuste arvestamisse, sest juba järgmisel õppeaastal tulevad riigieksamid võõrkeeles IV kursusel. Seega ei tohi senisest peale vaadata keelte õppimisele kui mingile võõrkehale või tõkkevahendile instituudi õppesüsteemis.

Ka profileerivate kateedrite õppejõude palutakse muuta oma suhtumist keelteõpetusse, kui neil on igandeid endisest suhtumisest. Nüüdsest peale on profileerivatele kateedritele tehtud kohustuseks anda üliõpilastele teatavaid eriaine programmi osi läbitöötamiseks võõrkeelsete allikmaterjalide põhjal.

Seega on võõrkeel edaspidi orgaaniliselt seotud kogu instituudi tööga.

Tegelikus õppetöös peavad rühmavanemad ja kommunistlikud noored kui rühma eesrindlikum osa kasvatama endas erilist vastutustunnet, et muuta õppetöö kulgemine keeltes rütmiliseks protsessiks, mis rangelt arvestab ettemääratud graafikut ja ajategurit.

Julgen kindlalt loota, et noored seda ka teevad, sest me ju tunnustame üheks kommunistliku kasvatuse põhiprintsiibiks selle, et iga kollektiivi, iga organisatsiooni tegevuses ja iga üksikisiku käitumises peavad ideoloogiliselt õiged ideed ühinema vastavate tegudega.

P. VAARASK,
Vene keele ja võõrkeelte kateedri juhataja

KOOS LÄBIKÄIDUD RAJAD

Pühapäev, 17. september. Päikesepaisteline vaikne hommikupoolik. Linna minnes ostsin teepeal «Rahva Hääle» ning heitsin sealsamas pilgu peale — mis on uuemat? «Autasusid kõrgemate õppeasutuste töötajatele. Suurte teenete eest spetsialistide ettevalmistamises ja teaduse arendamises autasustas NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidium koolide töötajaid Eesti NSV-s...» Nõndaks. Ja kes nad siis on? Lenini ordeniga — TRÜ rektor Klement, TRÜ dekaan Mitt ja... dotsent, TPI kateedrijuhataja Soonvald.

Viimase nime juures pöördus mõte veidikeseks tagasi läbikäidud radadele, tuues silmade ette mõned pildid, mis on seotud temaga.

...Tõste- ja transportmasinate projekt. Ülesandeks oli midagi väikese sildkraana taolist telferi baasil. Olin enese arvates küllalt õigustatud ja vastuvõetava variandi leidnud. Kui esitasin projekti, ei teinud ta seda maha, hoopiski mitte. Kuid siiski jäi minusse lahkudes arusaamine, et tuleb veel palju ja pingeliselt töötada, kuni minust ükskord tõeline insener saab.

...Kord IV kursusel, päris talviste eksamite künnisel küsis ta meilt: «Poisid, kes tahab ekskavaatoritehasesse tööle minna? Sinna on konstruktoreid vaja». See pani mõtlema. Kus sa nii järsku lähed, liiatigi veel enne eksameid! Kuid südame pani ühtlasi kipitsema, siiski huvitav. Kui siiani olime harjunud, et paber kannatab kõike, siis nüüd teadsime, et seal ta enam kõike ei kannata. Kaalusime ...ja läksime. Esialgu kaheksakesi, hiljem veel mõned. Palju oli siis instituudis vaidlusi, kas üliõpilane tohib õppetöö kõrval töötada või mitte, on see talle kasuks või kahjuks. Kuid tema surus oma seisukohad läbi, meie töötasime, ning elu ise tõestas tema seisukohtade õigsust.

...Oma esimesed kogemused ja tuleristsed saime ekskavaatori ETN-142 tootmisse juurutamisel. Kuid varsti agiteeris ta: «Projekteerime ise uue ja parema!» Nii mõnedki kahtlesid siis, kas suudab tehas oma jõududega võistelda projekteerimisinstituutidega, liiatigi kui need «omad jõud» on suuremalt jaolt alles üliõpilased. Kuid tema ei lasknud end heidutada ja projekteerimine algas.

...Diplomitöö kaitsmine. Uue ekskavaatori alusraam ja roomikuvankrid. Kandsin töö sisu lühidalt ette. Kas küsimusi on? Küsimusi ei olnud. Sel ajal valmistati tehases juba katsemasinat, ja korraks kohtus mu pilk sm. Soonvaldi pilguga, kes ka oli komisjonis.

Kuigi teistel polnud küsimusi, oli minul üks küsimus, millele vastuse sain alles sügisel, kui tsehhist sõitis välja uue ekskavaatori katseeksemplar. Kahtlesin ühe sõlme tugevuses. Kuigi arvutus näitas, et ta peaks vastu pidama ning sm. Soonvaldiga olime otsustanud seda esialgu mitte tugevdada, näris hinge siiski kahtlus. Ning kui siis masin liikus, pööras ning see sõlm vastu pidas, tundsin, et alles nüüd olin ma oma diplomitöö tegelikult ära kaitsnud ja inseneriniime õigustanud.

...Tagasiteel Leningradist, kus olime käinud tööülesannetel. Istudes lennukis ning vaadates uduvinasse kaduvat silmapiiri, rääkisime masinatest, mis peaksid asendama juba looduid. Idee oli huvitav — kuidas maksimaalselt unifitseerida tehases toodetavate masinate konstruktsioone omavahel. Ja kuigi sageli osutub nii mõnegi idee ellurakendamine keerukamaks kui algul arvatud ning konkreetne vorm erinevaks esialgu mõeldust, on siiski praegu esimene pääsuke selles liinis — unifitseeritud käigukast kolmele ekskavaatorile — eksperimentaaljaoskonnas valmistamisel.

Ja seal, kuhu omal ajal läksid kaheksa üliõpilast tööle, on neid nüüd juba viis korda rohkem, kes kõik kas juba väljunud või väljumas samast sepikojast, samade seppade käte alt, kellest üheks on sm. Soonvald.

Lenini orden on väärtiline tunnustus senitehtud tubli töö eest, kuid olen kindel, et sellega ei ole pandud veel punkt.

T. KLEMENTI,
Tallinna Ekskavaatoritehase Spetsiaalse Konstrueerimisbüroo peakonstruktor

Tööpunalipu ordeniga

Autasustati meie instituudi rektorit

prof. AGU AARNAT

Prof. A. Aarna töö instituudis töötamise perioodil on olnud väga laiahaardeline. Alustades 1945. a. tööd orgaanilise keemia kateedri assistendina, äratas noor õppejõud tähelepanu kui andekas lektor, viljakas teaduslik töötaja ja hea organisaator. Prof. A. Aarna töövõimest ja visadusest saame ettekujutuse, jälgides tema saavutusi ja võite teaduse alal. 1948. a. tehniliste teaduste kandidaadi väitekirja kaitsmine, 1952. a. kütuste keemilise tehnoloogia kateedri juhataja. 1954. a. valmis tehniliste teaduste doktori väitekiri ja 1956. a. professori kutse omistamine, 1960. a. instituudi rektoriks nimetamine.

Prof. A. Aarna teaduslik töö on haaranud peamiselt meie tähtsama maavara — põlevkivi uurimist. Põlevkivi suitsugaaside puhastamine ja kasutamine keemiatööstuse lähteainena, põlevkivi kompleksne kasutamine, põlevkivi termilise lagundamise uurimine, uute lakivaikude ja liimide tootmise tehnoloogia väljatöötamine.

Samal ajal on prof. A. Aarna aktiivselt osa võtnud ühiskondlikust tööst. Instituudi ametiühingukomitee liige, õppemetoodilise komitee esimees, Teadusalaste ja Poliitiliste Teadmiste Levitamise Ühingu juhatuse liige, Põlevkivi keemia ja tehnoloogia laboratooriumi juhataja, ENSV Rahvamajanduse Nõukogu Põlevkivisektsiooni esimees, ENSV Ülemnõukogu saadik. Arvukad artiklid ajakirjanduses ja esinemised televisioonis.

Kuid viljaka teadusliku ja suure ühiskondliku töö kõrval ei ole prof. A. Aarna kunagi unarusse jätnud kõrgema kooli õppejõu põhimist tööala — noorte spetsialistide õpetamist ja kasvatamist. Üliõpilastele jääb prof. A. Aarna meelde kui väga hea lektor ja pedagoog, kes ka kõige keerulisemaid probleeme oskab huvitavalt ja arusaadavalt ette kanda. Aspirantidele jääb prof. A. Aarna meelde kui juhendaja, kes oskab suunata ja juhendada nende teaduslikku tööd ja kes oma suuri eksperimentaatori kogemusi oskuslikult edasi annab.

Ka viimastel aastatel, kus prof. A. Aarnal on rektorina suur administratiivne koormus, leiab ta alati aega keemialaboratooriumide jaoks, et läbi arutada ja kavandada uusi probleeme keemia alalt. **TÖÖKAASLASED**

Kaugõppe teaduskond uuel õppeaastal

Meie instituudi vastuvõtukomisjonile laekus tänavu enneolematu arv avaldusi kaugõppeteaduskonda astumiseks — 940. Tutvudes sooviavaldustega on ilmne, et meie töötav noorsugu on õieti aru saanud partei poolt püstitatud kommunismi laiahaardelise ehitamise programmi vajadustest. Sisseastujate hulgas on palju neid, kes pärast keskkooli lõpetamist on töötanud 2—3 aastat ettevõtetes ja asutustes, kuid pole vähe ka neid sisseastujaid, kelle tööstaaž on 10—15 aastat.

Suurel määral stimuleeris noori õppetöö jätkamiseks kõrgemas koolis ka asjaolu, et vastuvõtueksamid kaugõppeteaduskonda toimusid tänavu neljas voorus ja territoriaalselt meie kolmes suuremas tööstuskeskuses: Tallinnas, Kohtla-Järvel ja Narvas. Üks vastuvõtuvoor seisab veel ees oktoobri algul Tallinnas, mille järele, koos seni vastuvõetutega, I kursuse kaugõppijate arv tõuseb 555-ni. Nii suure kontingendiga ei ole teaduskonnal veel kunagi tulnud tööd alustada. Piisab märkimisest, et statsionaarse osakonna normide järgi moodustab selline üle 500 üliõpilasega ja 19 erialaga I kursus juba ise üsna suure teaduskonna.

Instituudi rektoraadi poolt töötati juba käesoleva aasta kevadel välja uued unifitseeritud õppeplaanid, millede järgi õppetöö kolmel nooremal kursusel toimub neljas voorus. Omaette õppeplaanide järgi töötavad tööstusliku raamatupidamise eriala üliõpilased, teise erivooru moodustavad insener-ökonomistid ja kolmanda — keemiku-tehnoloogid. Kõik ülejäänud erialade üliõpilased (seega valdav enamus) töötavad ühtse plaani alusel. Unifitseeritud õppeplaane rakendatakse tänavu I ja II kursusel.

Teiseks suuremaks uuenduseks on õppetöö sessiooniline läbiviimine. Paaril viimasel õppeaastal korraldati Tallinnas ja Kohtla-Järvel elunevaile üliõpilastele loenguid ja harjutusi kogu õppeaasta vältel, mujal elunevad üliõpilased aga pidid leppima mõne ülevaatliku loenguga üksikutel laupäevastel ja pühapäevastel kokkutulekutel semestri keskel ja õppe- ning eksamisessioonide ajal. Käesoleval õppeaastal korraldatakse kõigile I, II ja III kursuse kaugõppijaile kaks õppesessiooni (oktoobris ja märtsis), mille vältel viiakse üliõpilastega läbi loenguid, harjutusi ja praktikume ning kaks eksamisessiooni (jaanuaris ja juunis), kus võetakse vastu arvestusi ja eksameid ning korraldatakse konsultatsioone ning laboratoorseid töid. Kõikideks sessioonideks saavad kaugõppijad oma töökohalt tasuta lisapuhkust.

Peale selle antakse kaugõppijaile kogu õppeaasta vältel konsultatsioone kõigis õppeaineis kindlal nädalapäeval ja kellaajal, Tallinnas ja Kohtla-Järvel elunevaile üliõpilastele organiseeritakse laboratoorseid töid, samuti on kõigil kaugõppijail õigus sooritada arvestusi ja eksameid kogu õppeaasta vältel.

Sellise õppetöö korralduse juures langeb pearõhk kaugõppijate iseseisvale tööle, mis aga saab edukalt toimuda ainult siis, kui üliõpilased on varustatud õppeplaanide ja programmidega, metoodiliste juhendite ning kontrolltööde ülesannetega ja vajalikul määral õppekirjandusega. Selles suhtes on aga kaugõppijate olukord äärmiselt raske. Kuigi enamik kateedreist sai õigesti aru sellest vajadusest ja juba kevadel, enne suvepuhkuse algust andis instituudi kirjandusgrupile üle metoodiliste juhendite ja kontrolltööde ülesannete käsikirjad, pole instituudi rotaprint peaaegu mitte midagi nendest kaugõppeteaduskonnale valmis kujul üle andnud. Kuigi instituudi rektor sm. Aarna ja prorektor sm. Schmidt on juba paari kuu jooksul lubanud tagada kaugõppe materjalide trükkimisele «rohelise tänava», ei paista selle tänava otsast veel raskekaalulise trükisterongi suitsugi. Samasugune on olukord ka tsentraliseeritud korras Kõrgema ja Kesk-eriharidus Komitee kaudu tellitud programmide ja juhenditega. Vaatamata korduvatele järelpärimistele ei ole Komitee suutnud muretseda veel ühtki metoodilist juhendit, millede järele on põlev vajadus (kõrgemas matemaatikas, joonestamises, kujutavas geomeetrias mitteehitajaile jne.). On saadud küll metoodiline juhend kujutavas geomeetrias ehitajaile ja rida programme, kuid neid oli ennegi teaduskonnas piisavalt olemas. Tundub lausa kurioossena, et samal ajal, kui teaduskonnas on raamatupidamise eriala üliõpilasi I kuni V kursuseni, ei ole seni saadud ühegi õppeaine programmi sellele erialale, rääkimata metoodilistest juhenditest.

Kui vanemate kursuste üliõpilased juba tunnevad instituudi struktuuri, omavad õppetöö kogemusi ja oskavad pöörduda kateedrite ja õppejõudude poole kas või suuliste juhendite saamiseks, siis I kursuse üliõpilaste olukord on üsna masendav. Peale õppetöö korralduse juhendi, sessioonide kalender-plaani ja esimese kahe semestri õppeplaani pole teaduskonnal neile midagi anda (peale metoodilise juhendi üldises keemias), mille järgi saaks tõeliselt tööle hakata. Palju on kõneldud ja kirjutatud õppimise tähtsusest kaugõppe teel. Sajad noored on seda kuulda võtnud ja tulnud õppima. Kõrgema ja Kesk-eriharidus Komitee ja instituudi rektoraadi kohus on nüüd kiiresti kõrvaldada teelt kõik tõkked, mis ei lase neil viibimata õppima asuda.

Lõppeks mõni sõna kõige vanematest — IV, V ja VI kursustest. Kui esimese kolme kursuse koguarv ületab kaugelt 1700, siis viimane kolmik koosneb ainult umbes 300-st kaugõppijast, kus sageli, üksikute erialade erinevates keelerühmades õpib kursusel ainult 1—2 üliõpilast. Oleks täiesti loogiline, et nende vahetu juhendamisega kitsastes erialadistsiplinides tegeleksid vastavad profileerivad kateedrid, kuid ometi mõned neist ei taha nagu kuuldagi nende üliõpilaste olemasolust, eriti nendest, kes elunevad väljaspool Tallinna. Nendel kateedritel tuleb tõsiselt arvestada kaugõppeteaduskonna õppetöö korralduse juhendit, kus on öeldud, et kateedritel tuleb kõik väljaspool Tallinna elunevad üliõpilased (IV—VI kursusel) võtta personaalselt arvele, et nendega tuleb kontakti astuda ja koostada konkreetne plaan, mis tagaks kogu õppeprogrammi täitmise nende poolt kursuse jooksul. See on ettevalmistav samm lõplikuks üleminekuks, mille järgi edaspidi kaugõppijad alates IV kursusest kantakse vastavalt oma erialale statsionaarsete teaduskondade nimekirjadesse.

Üliõpilaste arvu jätkuva kasvu tingimustes on kaugõppeteaduskonna töö kõige lähemas tulevikus mõeldav ainult üldtehnilise teaduskonnana, mille koosseisu kuuluvad ainult esimese kolme kursuse üliõpilased, kes töötavad unifitseeritud õppeplaanide alusel.

K. ALLIK
TPI kaugõppeteaduskonna dekaan

TPI NAISKOORI JUUBELI EEL
Jutuajamine naiskoori dirigendi Alma Tammega

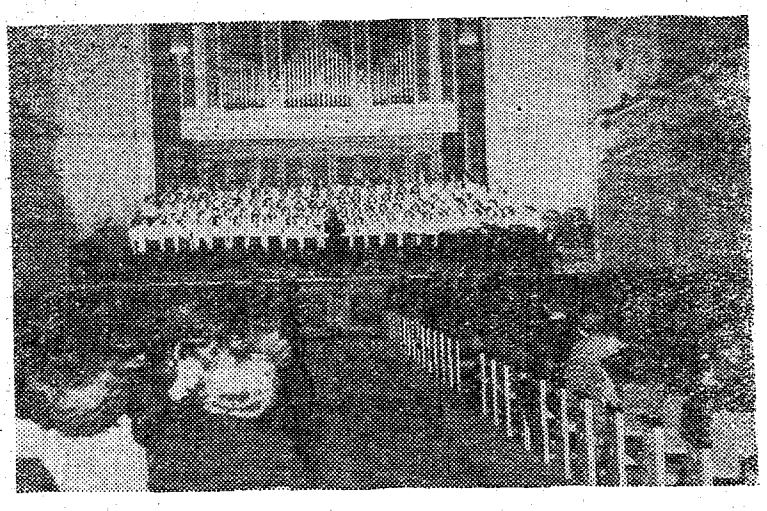

«Missugune sündmus on koori tegevusaja jooksul teile kõige eredamalt meelde jäänud?»

Maestro: «Neid on olnud palju, kuid kõige eredam on koori esimene kontsertreis Vilniusse. Meid võeti vastu ootamatult pidulikult. Kogu esinemist saatis äärmine soojus, sõbralikkus ja tähelepanu. Sellest ajast on Vilniuse Riikliku Ülikooli Akadeemiline Segakoor meie parim sõber.»

«Millist laulu koori repertuaarist peate kõige menukamaks?»

«Suure eduga oleme esitanud E. Aava «Näkineidude koori» ja H. Lepnurme «Kevadelaulu». J. Simmi arvates monumentaalselt kõlas ka vanameister M. Saare fuuga «Päikesele».»

«Missuguste üritustega tähistate koori aastapäeva?»

«Seda tähistame piduliku harjutusega 24. septembril. Aastapäeva raames toimub ka avalik kontsert «Estonia» kontserdisaalis detsembrikuu algul. Sinna ootame ka laulusõpru Vilniuse RÜ-st, Kaunase PI-st, Riia RÜ-st, Riia PI-st, Leningradi Ždanovi nim. Instituudist, Kiievi PI-st ja mujalt. Loodame, et Tallinna saavad võimaluse sõita ka Määrimaa Õpetajate Naiskoori ja Sofia Tütarlaste Koori esindajad. Samuti on kavas läbilõige koori tööst näitusega mälestusesemetest ja fotokroonikast.»

«Milliste tunnetega astute vastu oma juubelile?»

«Soovin, et lauljail jätkuks palju entusiasmi ja väsimatust töös, et aastapäevakontsert «Estonias» võiks edukalt mööduda.»

Tööpunalipu ordeniga

Autasustati meie instituudi füüsika kateedri juhatajat

prof. ALBRECHT ALTMAD

Professor Albrecht Altma on sündinud 1897. a. Virumaal, väiketalupidaja perekonnas. Ta õppis Rakvere Gümnaasiumis, mille lõpetas esimese maailmasõja päevil. Sõja lõppedes jätkas õpinguid Tartu Ülikoolis. Olles lõpetanud ülikooli kursuse cum laude, omandas ta õiguse teha ja kaitsta magistri tööd. Juba üliõpilasena töötas ta ajutise abijõuna Füüsika Instituudis. Peale magistri kraadi saamise kinnitati A. Altma nooremaks assistendiks. Sellel kohal töötas ta ligi 10 aastat. Siis alles tekkis ülikoolis vajadus teadusliku kaadri järelkasvu järele. Sm. Altmale määrati välisstipendium, millega ta töötas kaks aastat Münchenis prof. Zennecki juhtimisel ja kaitses doktoritööd magnetismi alal. Lühemat aega töötas ta Tartus vanema assistendina. 1938. a. sügisel valiti ta Tallinna Tehnikaülikooli professori kohale. Suure Isamaasõja päevil oli prof. Altma nõukogude tagalas. Eesti diviisi organiseerimise päevil teenis diviisistaabis, hiljem ta demobiliseeriti ja töötas Üleliidulise TA Uraali filiaalis.

Nõukogude Eesti vabastamise päevil määrati prof. Altma Tallinna Polütehnilise Instituudi direktoriks ja füüsika kateedri juhatajaks. Ta lahendas edukalt sõjas kannatada saanud instituudi organiseerimisraskused. Direktorina töötas ta kuni 1949. aastani.

Praegu töötab prof. Altma füüsika kateedri juhatajana. Selle aja jooksul on tema käe alt läbi käinud tuhanded üliõpilased, kellest on nüüd saanud tublid insenerid ja eriteadlased — kommunismiehitajad. Kõik tunnevad teda kui tõsist teadusemeest, kui nõudlikku ja õiglast kasvatajat, kui head abivalmis seltsimeest.

Tõsise töömehe palju aastaid kestnud kasvatus- ja teaduslikku tööd on valitsus kõrgelt hinnanud, andes talle Tööpunalipu ordeni. Õnnitleme teda selle suure autasu puhul.

TÖÖKAASLASED

Tööpunalipu ordeniga

autasustati meie instituudi dialektilise ja ajaloolise materialismi kateedri juhatajat

prof. Otto Steini

Õnnitledes professor Otto Steini kõrge tunnustuse — Tööpunalipu ordeniga autasustamise puhul, mõtleme tagasi eelkõige sellele suurele ja viljakale tööle, mida meie instituudi dialektilise ja ajaloolise materialismi kateedri juhataja on teinud kommuunismiehitajate põlvkonna kasvatamisel.

Juba mõned kuud peale Lääne Vähemusrahvaste Kommunistliku Ülikooli lõpetamist 1926. a. leiame prof. Steini õppetöölt NLKP ajaloo õpetajana parteikoolis Sahtõ linnas. Filosoofiapõllule astub ta 1932. a. peale Kommunistliku Kasvatuse Akadeemia lõpetamist. Olles Kommunistliku Akadeemia Filosoofia Instituudi teaduslikuks kaastööliseks, peab prof. Stein loenguid ka Moskva kõrgemates õppeasutustes. Partei ees seisavad võitlusülesanded viivad ta ajutiselt teisele tegevusväljale, kuid 1937. a. on prof. Stein taas tööl kõrgemas koolis — Vinnitsa Riiklikus Meditsiinilises Instituudis marksismi-leninismi kateedri juhatajana.

Lisame veel poolteist aastakümmet pedagoogilist tööd Eesti NSV-s kateedrijuhatajana Vabariiklikus Parteikoolis, Tartu Riiklikus Ülikoolis ja nüüd Tallinna Polütehnilises Instituudis ning saamegi need mitukümmend aastat, mille jooksul prof. Steini õpilaste arv on kasvanud aukartustäratavatesse tuhandetesse. Õpetades teadusliku maailmavaate aluseid on väsimatu pedagoog kasvatanud noortes printsipiaalsust ja parteilist leppimatust kõige väära vastu, suunanud neid leidma ja otsima uut, kommunistlikku.

Prof. Steini teaduslike huvide ring on laialdane. Ent kõige enam on teda köitnud ühiskondliku mõtte arenemise probleemid. 1951. a. omistati talle uurimuse «C. R. Jakobsoni ühiskondlik-poliitilised vaated» eest filosoofiateaduste kandidaadi teaduslik kraad.

Professor Stein on kirglik marksistlik-leninliku maailmavaate propageeria. Vähe on vabariigis kohti, kus ei tunta tema nime, pole nähtud ta iseloomulikke kõnežeste, kuuldud ta elavat sõna. Ka nüüd, kus kogu meie maa valmistub ajalooliseks NLKP XXII kongressiks, on ta selgitustöö esiridades.

Elurõõmus ja optimistlik, hakkaja ja teotahteline — sellisena näeme teda alati seal, kus partei teda kõige rohkem vajab.

Alati liikuv ja tegev, teeb ta suurt ühiskondlikku tööd. Prof. Stein on olnud rahvasaadikuks Leningradi Nõukogus, hulk aastaid ENSV Poliitiliste ja Teadusalaste Teadmiste Levitamise Ühingu juhatuse presiidiumi liige ja EKP Keskkomitee mittekoosseisuline lektor.

Soovime väsimatule pedagoogile, aktiivsele ühiskonnategelasele ning alati abivalmis seltsimehele uut indu ja edu kommunismiehitajate ideelisel kasvatamisel.

TÖÖKAASLASED

TPI Naiskoorist ja tema tegevusest

Möödunud õppeaasta oli TPI Naiskoorile arvult kümnendaks tegevusaastaks. Ajavahemik koori alguspäevilt tänaseni on seega küllalt pikk ja nii mõnigi sündmus vääriks meeldetuletamist ja äramärkimist. Kooril ongi väike soov käesoleval sügisel ühteist ette võtta juubeli tähistamiseks. Seepärast jätaksin kaugema mineviku seniks veel tuleviku hoolde ja kõneleksin lühidalt sellest, mida naiskoor tegi möödunud hooajal.

Arvud koori tegevuse kohta on järgmised:

vana repertuaari kordamise kõrval õpitud ja ette kantud 14 uut laulu;

esinemisi olnud 22 korral, pluss osavõtt Tallinna laulupäevast;

harjutusruume vahetatud 6 korral;

uusi liikmeid vastu võetud 20 hinge;

õpiti juurde veel üks võõras keeles rahvalaul (seega võib TPI Naiskoor esitada laule 11 keeles).

Koor alustas tegevust septembri esimestel päevadel topeltkvartetina. Alles oktoobris, peale «kolhoosnike» saabumist, algas õige töö. Koori stabiilsusest annab tunnistust muusikalises mõttes enam-vähem õnnestunud kontsert TPI-s juba 8. oktoobril. Oktoobri lõpul katsuti jõudu ka raadios. Arvustus oli õiglane ja karm. Loodame vaid, et raadio ei kaota julgust meiega edaspidigi katsetada.

Novembris esines koor kontserdiga Riiklikus Kunstiinstituudis. Nii mõnedki tolle «maja» üliõpilased, eriti aga arhitektid, löövad kaasa TPI koorides, nii et soe vastuvõtt oli juba ette kindel. Järgmistel õhtutel andis koor kontserte juba Kiviõlis ja Püssis (ääremärkus: bussidega ei juhtunudki avariisid, mis muidu koori reisidel on tavaks).

Detsembris esines koor agitvalimispunktides ja omapärase esinemisvormina TPI Meeskoori aastapäevakontserdil «Estonias» tervitusega. Olgu märgitud, et tehnilisest küljest oli see esinemine raskeim — polnud näha dirigenti, ei kuulnud antud häält, ja näiteks I sopranil II altide massis oli küllalt raske olla... Küllap see oli rohkem rõõmus ehmatus kui laulu kvaliteet, mis võitis meeskoori südame.

Detsembrikuusse langeb ka mõnel määral uudne ürituse: loeng-kontsert, seekord L. van Beethoveni tähtpäeva puhul. Lektor: TPI Naiskoori dirigent Alma Tamm.

Uue aasta esinemised algasid kohtumisõhtuga TPedI-s, kus oli võimalik tuttavaks saada Aafrika, Ladina-Ameerika ja rahvademokraatia maade üliõpilastega.

Märtsis algas koori kõige raskem periood. Lubatagu ära tuua ürituste loetelu:

Tallinna Laulupäeva rongikäigus

19. märts — esinemine valimisjaoskonnas

26. märts — esinemine TPI kunstilise isetegevuse olümpiaadi lõppvoorul

8. aprill — kontsert TPI-s

15. aprill — esinemine kõrgemate koolide kunstilise isetegevuse ülevaatusel Tartus

16. aprill — esinemine eelnimetatud ülevaatuse lõppkontserdil

22. aprill — esinemine rahvaste sõpruse õhtul

8. mai — aastapäeva kontsert «Estonias».

Ülevaatuse kohta Tartus võiks ütelda, et see on üks raske asi ja tuleks ära keelata. On ju ammu kindlaks tehtud, et vabariigi kolme kõrgema õppeasutuse naiskoorid on võrdvõimelised, kuigi eripalgelised. Nii käesolevalgi aastal tuli esikoht jagamisele TRÜ ja TPI vahel ja ei saa ütelda, et TPedI-gi kuigi palju nõrgem oleks olnud.

Eksamite kättejõudmisega jäi ka kooris vaikseks. 4. juunil esineti vabaõhukontserdiga Harjumäel — jälle ansamblina. Ausalt pingutatu aga 6. juuni pärast, mil toimus J. Tompi nimelises Kultuurihoones mingisugune seni salapäraseks jäänud ülevaatus. Seal olid kohal nii eksamitegijad kui ka töölkäijad, isegi «veteranid» — vahepeal laulmisest kõrvale jäänud lauljad lõid kaasa. Ja võime uhkusega ütelda — üks laul esitati nii suure hoo ja kaasaelamisega — see oli bulgaarlaste «Tütreke, mu armas» — et saalis puhkes keelule vaamata spontaanne aplaus.

Koor lõpetas hooaja reisuga Hiiumaale. See reis — alates kõike võimaldava raha kättevõitmisega ja lõpetades praamiga, mis spetsiaalselt naiskoori ootas — vääriks omaette jutustust. Kuna aga ruum koori «vägiteude» kirjeldamiseks sedakorda on piiratud, siis lõpetame soovitusega — kahjuks «tehnilistel põhjustel» vaid naisüliõpilastele:

«Tulge järgmine kord ise meiega kaasa!»

A. PLAKS,
TPI Naiskoori kroonik

24 päeva „Sputnikus“

TATJANA JOSSIFOVA

Rahvusvaheline noorsoolaager «Sputnik» asub Musta mere kaldal, Aguri jõe deltas. «Sputnik» ehitati Sotši linna kommunistlike noorte poolt kuue kuu jooksul. Noored ehitasid suure hoole ja armastusega noorsoolaagri, kus hakkavad puhkama noored kogu maailmast. Laager on alles «imik». 13. juulil tähistati pidulikult Rahvusvahelise Noorsoolaagri «Sputnik» eksisteerimise 1. aastapäeva.

Ehitatud on kolm korpust. Kaks nendest on elamukorpused, kolmandas asuvad söökla, aktusesaal, raamatukogu, piljardituba ja sidejaoskond. Praegu ehitatakse administratiivhoonet. Laagril on oma aland, milles kasvatatakse lilli laagri territooriumi kaunistamiseks ja pidulikeks juhtudeks. Laagri territoorium kujutab parki, kus kasvavad magnooliad, palmid ja oleandrid. Meid, eesti noori, üllatasid laagrisse saabumisel kõige rohkem muruplatsid roosa ristikheinaga ja sellest roosa-rohelisest massist vaevalt nähtavalt eralduvate roosidega. Selgus, et laager on ehitatud väga halvale pinnamis koguvad mereliiva, on ehitatud terrass present-varjudega ja lamamisalustega. Kogu kallas on kaetud võrdlemisi suurte rannakivikestega ja otse nendel kividel lamamine on võimatu. Kui see ongi võimalik, siis arvatavasti ainult eelneva treeningu tulemusena, mis meil aga puudus. Puhkajate mugavuse suurendamiseks on kaldal spetsiaalsed lamamisalused — mõned kokkulöödud lauad. Peab aga nentima, et ka nendel laudadel pole lebamine eriti mugav. Aeg-ajalt tuleb teiste kaasabil tõusta selleks, et supelda, masseerida lihaseid ja seejärel uuesti pikali heita. Veendusime, et lamades ei päivitu sugugi halvasti.

Jaa! Must meri on tõesti kaunis! Vee temperatuur on 25—26° C kuid rand!!! Tulles veest, oli meil alati meeles Pirita ja Klooga ranna liiv... ja prrr! Soome lahe külm vesi.

Laagri režiim on järgmine. Kell 7 on tõusmine, hommikvõimlemine, millest võttis osa 4,3% puhkajatest. Lõuna on kella 14—15, õhtusöök kella 19—20. Muul ajal toimusid kohtumised ja vestlused välismaalastega, matkad, puhkeõhtud, sportlikud kohtumised.

Rahvusvaheline Noorsoolaager «Sputnik» mahutab 350 puhkajat, neist on 30—40% nõukogude noori, kelle funktsioonidesse kuulub kogu laagri tegevuse organiseerimine, mis seisneb ühistes rännakutes mägedesse, matkades, puhkeõhtutes jne. Nõukogude noored jagunevad gruppidesse, igas 45—50 inimest. Eestist sõitis laagrisse 5 noort, nendest 3 TPI-st (V. Iljina, Ü. Pärnpuu, T. Jossifova), Mererajooni parteikomitee töötaja Maie Treialt ja ajalehe «Eesti Põllumajandus Akadeemia» toimetaja kt. V. Lään. Meie väike grupp võeti laagri administratsiooni ja puhkajate poolt vastu erakorde südamlikkusega. Gruppide koosseis oleneb kohalesaabujatest. Nii oli meie grupis esindajaid Stalingradist ja Moskvast, Lõuna-Sahhalinskist ja Kalininist, Groznõist ja Novosibirskist. Nõukogude grupid viibivad laagris 24 päeva, välismaalased aga 8 päeva (v. a. ameeriklased, kes puhkavad 12 päeva). Välismaalased sooritavad ka matku teistesse NSV Liidu linnadesse. Puhkajate vanus on väga erinev (18—20 aastani ja isegi üle 30). Kuid ka 30-aastased «vanakesed» tunnevad end noorsoolaagris suurepäraselt — lõbutsevad ja vallatlevad, nagu 18-aastased.

Isegi ei tea, millest alustada laagrielu kirjeldamist, kuna oli nii palju huvitavat ja meeldejäävat. Laager loodi eesmärgiga tugevdada sõbralikke sidemeid kogu maailma noortega. Seetõttu on täiesti arusaadav, millise tähenduse omasid kohtumised välismaalastega ja ürituste õige ettevalmistamine. Meie grupi liikmed täitsid auga organisaatorikohuseid. Esmakordselt külastas laagrit kapitalistlike maade noorsugu.

(järgneb)

Pildil on laagrist osavõtnud tallinlased. Vasakult esimene T. Jossifova.

PALJU ÕNNE JA EDU ALGAVAL ÜHISEL ELUTEEL

Linda Rohtlaanele

ja

Raivo Vitsurile

soovib õpperühm E-52

KAS HALBA MAITSET?

Esteetilise arengu taseme näitajaks on paljudel juhtudel nn. m a i t s e.

Kurdetakse küll halva tuju ja viletsa tervise üle, kuid keegi pole veel kurtnud enda halva maitse üle. Ja kui keegi meile sooviks paremat maitset, loeksime headsoovija enda vaenlaseks ja kaitseksime end lööklause-kilbiga: «Maitse üle ei vaielda!» See tähendab umbes sama, et kui tegemist ongi halva maitsega, siis on see sinul endal!

Et keegi ei ütle e n d a l halba maitset olevat, tekibki pealkirjas toodud küsimus. Vastuse otsimiseks vaatlem mõnd elujuhtumit, kus kasutati sõnu: «Maitse üle ei vaielda!»

Jaan Koobake oli pidanud mitut ametit. Ametid on head asjad — võib teenida ilusa kopika ja mõnikord isegi pika rubla. Miski formaalsuse pärast nõutakse aga ameti õ p p i m i s t ja see oli Jaan Koobakesele vastuvõetamatu. Seekord näkkas — ta sai individuaalehitusel maalriks ilma pika pärimiseta. Tööandjale aga ei meeldinud juba esimene töö — vannitoa seina õlivärv. Rääkis hirmsatest pintslijälgedest ja pätserdusest. «Oo, see on ju alles alusvärv! Tulge homme vaatama, siis näete, kus on töö!» Kui Jaan jäi üksi, võttis ta suure pintsliga ühest ja teisest potist värvi ja plärtsutas selle eemalt visates seinale, kuni sein oli üsna laiguline, viiruline ja täpiline. «Sein on nüüd ilusat marmorkirja,» seletas «maaler» ehmunud tööandjale. Kui viimane siiski maalri minema kihutas, lausus see veel väravalt: «Maitse üle ei vaielda!»

*

Oma kolmkümmend aastat tagasi ilmus Tartus spordivõistlustele igale tartlasele tuttav kuju, buda usu munk «paljasjalgne» Tõnisson. Ta tahtis demonstreerida oma jumalate vägevust, kes talle suured võimed olevat andnud, ja soovis 1500 m jooksus kaasa teha. Lubati. Kui kõik teised olid lõpetanud ja Tõnisson veel viimast 500 meetrit sõrkis, tuli talle äkki idee, kuidas end rehabiliteerida. Ta hakkas tegema «ilujooksu»! See seisnes igal sammul ühe jala teisest põiki üleastumises, «punumises».

*

Lugeja ehk pahandab, et tõsise teema juures räägiti napakast mehest, kelle enesekontrolli-aparaat oli ilmselt rikkis. Räägime siis pealegi normaalsetest ja tervetest noortest, kes kogunesid puhkeõhtule. Üks kamp poisse võttis endale muusika tegemise. Nüüd on see ju kerge — ei tarvitse enam vanu isadeaegseid reegleid pidada! Rütmipille taguda võib ju ilma mingi konservatooriumita. Teistegi pillide käsitlemise õpib viie minutiga ära — need peavad hästi vinguma ja törtsuma, muud midagi. Ah et dissonantsid ja väljakannatamatu müra? Need on isegi m o o d s a d, sest moodne maitse nõuab melodia- ja harmooniavaba rütmimuusikat. Ah, et ka moodsat muusikat tuleb aastate kaupa õppida? Saagu need õppijad õndsaks, meil pole selleks aega raisata!

Ka tantsida on nüüd üsna kerge. Igaüks võib tantsupõrandal teha, mis ta tahab. Kui noormehel on hea fantaasia, võib ta neidu väntsutada sajal viisil. Kel fantaasiat pole, kõnnib niisama tümpsides ringi, noormees edaspidi, neiu tagurpidi. Tantsuõpetajalt pole neil küll midagi õppida!

Üsna palju on neid noormehi, keda niisugusel puhkeõhtul nende enesekontrolli-aparaat häirib. Ole nagu mõmm ja aja igavat juttu matkadest, suvepraktikast, kirjandusest, teatrist, kontsertidest, huvitavatest inimestest ja elujuhtumitest! Kui aga ära võtta teeklaasi täis koniakit, on pidurid läinud! Siis võib üle minna lõbusatele anekdootidele, nii et neiu kogu aeg õhetab. Üldse tekib joviaalne, mugav ja vaba käitumine, mis jätab neiule sügava mulje sinust kui hakkajast noormehest, kelle kindla käe kõrval . . .

Neiu oli soovinud selle puhkeõhtu asemel minna Chopini mälestuskontserdile. See on ju anakronism! Maitse üle küll ei vaielda, aga eks ta näe nüüd ise, et see koosvilbimine on palju m a r u d a m!

*

Üks kunstiga tegelev noormees on vaimustatud sürrealistide ja arbstraktsionistide «kõrgetest» saavutustest kujutava kunsti alal. Eriti kõrgelt hindab ta ühe ahvi «maale», mille reproduktsioone ta oli ajakirjas näinud ja mille originaalid rändavat muinasjutuliste summade eest miljonäride villadesse. «Leningradi Vene Muuseumis pole tõesti midagi vaadata,» arvas seesama noormees ja lisas vastuvaidlejale heatahtlikult naeratades: «Maitse üle ei vaielda!»

on olemas

*

Luuletada võib supilusikastki, ja isegi mitmet moodi. Uno Lahe «Õhtul enne naistepäeva» esimene salm käib näiteks nii:

Tillukesed rusikad,
suured supilusikad . . .
Kolme määrdunud musiga
meie pere sellid
hävitavad usinalt
mustikakisselli.

Võrdluseks toome teise supilusikaluuletuse ühelt Rootsi emigreerunud eestlaselt (nime olen kahjuks unustanud; ka võib originaali interpunktsioon olla teistsugune):

Hobu sammas, nutab lammas.
Regi risti, päike püsti.
Hobu sammas, nutab lammas.
Punkt ja koma; särk on kama!
Sinist solki. Hiili tuppa!
Kostab pauk. Suur lillelõhn.
Supilusikas.

Ärgem vaielgem siingi maitse üle!

*

Oleme siin kogunud teatava hulga juurdlusmaterjali, millest näib, et halb maitse on siiski olemas. Kuid iga uurija teeb aegajalt kokkuvõtte-hüpoteesi edaspidise juurdluse aluseks. Anname selle hüpoteesigi:

Otsitav isik: Halb Maitse.
Oletatav isa: Küündimatus;
isaisa: Laiskus;
ema: Järeleahvimine;
emaisa: Oma Tõekspidamiste Puudus.

Palume lugejat kontrollida seda hüpoteesi talle teadaolevate materjalide varal ning täiendada uute andmetega. Sihiks on nimelt Halb Maitse paljastada.

HENDRIK O.

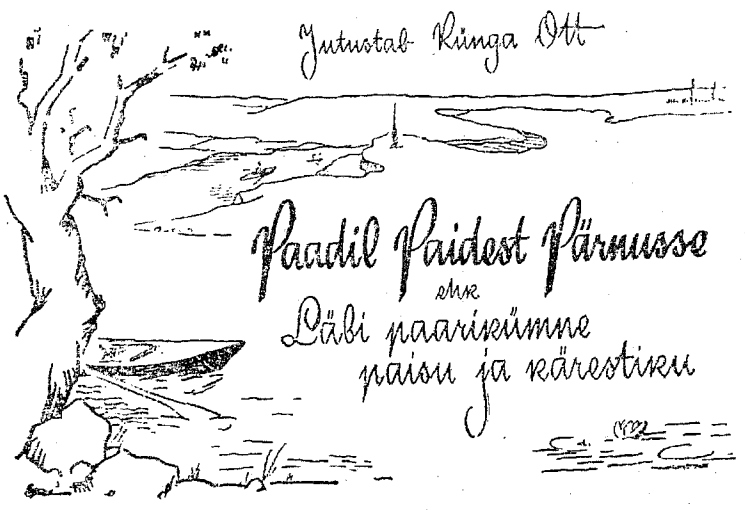

Tallinna Polütehnilisel Instituudil veematkaks sobivaid sõidukeid pole, isegi parve ega küna mitte, rääkimata süstast, paadist, jahist või mõnest muust paremast pärislaevast. See tõsiasi on seda kummalisem, et instituut asub lausa mere kaldal ning temas on juba pikemat aega välja koolitatud ka insenerlaevnikke.

Niisiis — paadimatka jaoks tulid meie laevad l a e n a t a. Lahkeid laenajaid leidus Tallinna nendes õppeasutustes, mis paiknevad merekaldast märksa kaugemal kui meie, ega tegele hoopiski mitte laevaasjandusega.

Idee tuli Ruudi Toomsalult (matkagrupi isikulise koosseisu tutvustamisel jätame ära ametialased, teaduslikud ja muud tiitlid, sest matkal ei mängi need mingit rolli). Tema töötas välja ka matka maršruudi ja kalenderplaani. Kehalise kasvatuse ja spordi kateedri kuuris valiti Toomsalu (hüüdnimega Tommi) ühel häälel ka eeloleva matka juhiks. Ülejäänud meeskond koosnes neljast isikust (ühtlasi kuuest ametmehest) järgmiselt: Laine Erm — kokk, Harri Erm — pootsman, Ott Rünk — fotograaf, kalamees ja žurnalist, Andres Rünk — junga. Seega naisi kokku 20%, mehi 80%. Asjaolu, et ühele meeskonnaliikmele pandi peale kolm korda rohkem ameteid kui mis tahes teisele, ei valmistanud kellelegi peavalu, koormatule eneselegi esialgu mitte. Kõiki meeskonnaliikmeid oma tööpostil või harrastuse juures matkal näeme kõrvalolevatel fotodel. Eksituste vältimiseks olgu mainitud, et matkajuhist esitatud pilt pole tehtud mitte tema ametikohustuste täitmisel, vaid ühel lõdvestusmomendil.

«Armaada» koosnes kolmest kiiluta jõelaevast: üks alumiiniumplekist üheistmeline süst — laenatud Tallinna Polütehnikumist, üks metalltoru-sõrestikuga ja kummist kattega kokkupandav kolmeistmeline süst (Kuibõševi toode) — laenatud Tallinna Pedagoogilisest Instituudist, üks puitsõrestikuga ja puldanist kattega kaheistmeline süst — laenatud eraisikult. Laevastikust saab lugeja loodetavasti küllalt hea kujutluse ühelt suuremalt pildilt, millel on jäädvustatud üks randumise moment matka keskosast ja mille avaldame ajalehe järgmises numbris.

Otsustasime, et alumiiniumlaevas sõidab kõige ees matkajuht Tommi, teisel kohal Rüngad kummikerega laevas ning kolmandal kohal Ermid puldanlaevas. Sõidukite seesugust järjekorda ja meeskonna jaotust pidasime kõige õigemaks arvestades ühelt poolt paadikere vastupidavust ning teiselt poolt isikute füüsilisi võimeid ja ameteid matkal.

Ettevalmistused algasid juuni algpäevil 1961. a. Esimeseks sigines instituudi õuele eespool mainitud puldansüst — tublisti kannatada saanud kerega. Harri Ermi nähti sageli selle laevukese ümber askeldamas. Kerele pandi peale paarkümmend plaastrit leukoplastist ning tarvitati seejärel ohtrasti paadivärnitsat. Ka laeva kaared ja ribid vajasid remonti ning need said selle.

16. juunil sigines esimese laeva kõrvale teine laev — alumiiniumist kaptenisüst. Selle sõiduki omapärane ehitus äratas kohe suurt tähelepanu. Ta koosneb kolmest kokkupandavast osast (sektsioonist), mis on üksteise külge tapitud. Ahtri- ja vööriosa on pealt kinnised ja nende ruumi saab kasutada panipaikadena luukide kaudu, mis on veekindlalt suletud. Laeva kogupikkus on kõigest 2,5 m ning ta on paras kõndimisel kaenla alla võtta. Põhi on tal pikuti ülespoole kummis — seega «kiilu» moodustab vesi põhja keskjoone all, põhjapõskede vahel.

17. juunil sündis instituudi õuel kolmas paat. S ü n d i s sõna tõelises mõttes, sest kohale toodi ta lahtimonteeritult — kahes kotikeses. Kotikestest puistati välja sadakond detaili — torukesi, klotsikesi ja muud nipetnäpet. Kogemusi kellelgi polnud, brožüüri paadi kokkupanemise õpetusega polnud ka käepärast. Neljal mehel kulus aega üle kolme tunni, aga siis oli ka laevukene koos mis koos ning nägi ülihea välja. «See on meie laevastiku parim mark», oli üldine otsus.

Samal päeval koostasime ühiselt varustuse nimestiku, see sai mõnevõrra pikem kui Juhan Smuulil Lõunanabale sõites (vt. J. Smuul, Jäine raamat, lk. 11). Me ei unustanud potti, panni, tahket kütust, piimamannergut jne. jne. ega vihmausse. Etteruttavalt olgu öeldud, et piimamannergu unustasime matkal kasutamata, vihmaussidest aga kasutasime ettenähtud otstarbeks ära ainult umbes 2%, millest tingitult jäi kalapüügiplaan rängalt täitmata.

Laevade veekindluse proov otsustati teha Koplis. 21. juunil kell 12 transporditi laevastik meeskonna õlgadele instituudi õuelt Soome lahe kaldale ning tehti lahel prisket proovisõitu. Rannavalve oli asjast informeeritud. Selgus, et kogu laevastik peab hästi vett ning meestel on küllalt närvi ja kindlat kätt.

Sellega olid põhilised ettevalmistused matkaks tehtud. Väljasõit planeeriti 26. juunile 1961. a.

(Järgneb)

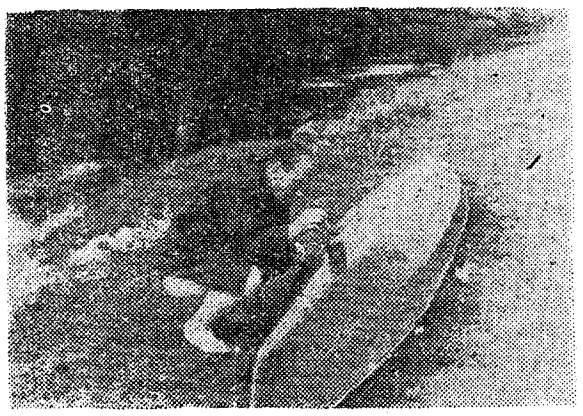

AJALEHELE

„Tallinna Polütehnik"

Palun ära märkida õpperühmade IM-11, IM-15 ja E-11s head tööd pühapäevakul, 17. sept. 1961 ühiselamu ehitusel Mustamäel.

L. POPOV,
Ehitusvalitsuse nr. 2 töödejuhataja

Õnne, õnne, õnne!

Valve Taklaja — Päivi Källe
Hanno Krosing — Indrek Päiv

Eti Kalvet
Mati Asper

SOOVIB ÕPPERÜHM KT-73

I kursuse üliõpilased

Kiirustage arvele võtmisega ettevõtete komsomoli ja ametiühingu komiteedes.

ELKNÜ TPI KOMITEE
TPI AMETIÜHINGUKOMITEE

Toimetaja O. PÕDER

Орган партбюро, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский политехник», город Таллин.

MB 07622 — Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk 40/42. — Hind 2 kop. — Tellimise nr. 3108